

Славейков към обряда и мита, които обаче са интерпретирани в модер-
нистичен ракурс.

Според Елеазар Мелетински¹ в началото на XX в. митологията прес-
тава да се разбира само като средство за удовлетворяване на любозна-
телността на първобитния човек и започва да се разглежда като тясно
обвързана с обредния живот на племето и свързаност с този живот „све-
щено слово“, което има основна прагматична функция – регулиране и
поддържане на определен природен и социален ред. Това ново разбира-
не на митологията повлиява на художествените концепции на редица
писатели модернисти от началото на XX в., които, разочаровани от по-
зитивистичния рационализъм и еволюционизъм, откриват в архаични-
те митологични представи изход от кризисната културноисторическа си-
туация. Според Мелетински „стремежът да се излезе извън пределите на
социалноисторическите и пространствено-времеви рамки, за да се проя-
ви общочовешкото съдържание, е бил един от признаците на прехода от
реализма на XIX в. към модернизма, а митологията, по силата на своята
изконна символичност, се оказва удобен език за описание на вечните
модели на личното и обществено поведение, на същностните закони в
социалния и природен космос“².

Актуализирането и новата модернистка интерпретация на митоло-
гични мотиви в българската литература започва с Пенчо Славейков. В
своята студия „Българската народна песен“, публикувана в сп. „Мисъл“
през 1904 г., Славейков постулира някои от основните моменти на но-
вото модернистко разбиране на народната песен, съответно и на разби-
рането на митологичните представи, съхранени в нея. В тази студия
Славейков в ницшеански дух заклеява старобългарските „пастири-
просветители, които на народа са гледали като на стан“³ и които са били
„жестоки гонители на радостта в живота, в песента, и на самата песен“.
Славейков сочи, че народът е живял отчужден от тях – „гълпа човекомраз-
ци – с кръстосани за благословия пръсти“ – и е продължил „интимните
си връзки с традициите на дохристиянската култура, по-близко стояща
до първобитния му натюрел“.

На първо място, прави впечатление, че като отрича връзката със ста-
робългарската култура, Славейков се опитва да утвърди демократичния
и езически характер на традицията. В този аспект той продължава дело-
то на Петко Славейков. Ето защо споменаването на бащата Славейков в

¹ Мелетински, Е. *Поетика на мита*. С., 1995, с. 7.

² Пак там, с. 8.

³ Славейков, П. П. *Българската народна песен*. – Цит. по: *Защо сме такива? В търсене на българската идентичност*. Съст. Ив. Еленков, Р. Даскалов. С., 1994, с. 50.